

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Mazowieckiego w Tyńcu Małym

Motto: *„Trzeba dzieciom dać serce, piękno i uśmiech, aby nauczyły się kochać ludzi i wszystko, co je otacza.”*

M. Kownacka

SPIS TREŚCI

PROGRAMU WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNEGO

I. Wstęp do programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły i placówki.....	2
II. Wartości wybrane przez społeczność szkolną.....	4
III. Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym.....	5
IV. Akty prawne.....	8
V. Wizja szkoły i placówki.....	10
VI. Misja szkoły i placówki.....	11
VII. Cel ogólny i cele szczegółowe programu wychowawczo-profilaktycznego.....	12
VIII. Sylwetka absolwenta szkoły – jakim człowiekiem ma być nasz absolwent?.....	13
IX. Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły i placówki.....	14
X. Ceremoniał i tradycje szkolne.....	16
XI. Tryb postępowania w trudnych sytuacjach.....	17
XII. Uchwalenie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły i placówki.....	23
XIII. Plan działań wychowawczo-profilaktycznych w szkole i placówce.....	24

I. WSTĘP DO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY I PLACÓWKI.

Chcemy, aby nasza szkoła była **bezpieczna**, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni. Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, psychologiem, pedagogiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

II. WARTOŚCI WYBRANE PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ

- Wywiązywanie się z obowiązków ucznia.
- Postępowanie zgodne z dobrem społeczności szkolnej.
- Dbłość o honor i tradycje szkoły.
- Dbłość o piękno mowy ojczystej.
- Dbłość o bezpieczeństwo i zdrowie własne i innych osób.
- Godne i kulturalne zachowanie się w szkole i poza nią.
- Okazywanie szacunku innym osobom.
- Poszanowanie wartości i godności ludzkiej.
- Uczciwość, szczerść, wiarygodność.
- Rzetelność i odpowiedzialność, sumienność.
- Prawdomówność.
- Sprawiedliwość
- Ogólnoludzkie normy i wartości religijne.
- Kierowanie się własnym sumieniem.
- Pomoc potrzebującym.
- Zapobieganie dyskryminacji.
- Kreatywność.

III. DIAGNOZA

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany na podstawie obowiązujących przepisów prawa oświatowego, sytuacji wychowawczej szkoły, diagnozy potrzeb środowiska szkolnego oraz aktualnej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka oraz czynników chroniących, dotyczących uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły.

Diagnozę potrzeb środowiska szkolnego oraz diagnozę czynników chroniących i czynników ryzyka przeprowadzono na podstawie analizy:

- sukcesów wychowawczych szkoły (statystyki szkolne, analiza przypadków indywidualnych)
- dokumentacji (teczki indywidualne uczniów, dziennik, pedagoga, psychologa, protokoły zespołów wychowawczych, analizę sytuacji wychowawczej klas, analizę frekwencji uczniów, protokoły rady pedagogicznej),
- potrzeb rodziców
- potrzeb uczniów
- potrzeb nauczycieli
- ankiety

Przeprowadzona analiza sytuacji wychowawczej pozwoliła wyodrębnić czynniki ryzyka i czynniki chroniące występujące w środowisku szkolnym. Stanowiły one ważną podstawę przy projektowaniu działań zapobiegawczych.

Jednocześnie zidentyfikowano oczekiwania uczniów, ich rodziców i nauczycieli, co pozwoliło na sformułowanie potrzeb i priorytetów w działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły.

Czynniki ryzyka:

- bezpieczeństwo w szkole,
- trudności z samokontrolą, w szczególności problemy z wyrażaniem złości w sposób społecznie akceptowany,
- wulgaryzmy, przezywanie, wyśmiewanie na czacie i w mediach społecznościowych, cyberprzemoc
- trudności w umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- nadmierne korzystanie z Internetu, gier komputerowych, telewizji,
- trudne sytuacje rodzinne,
- samotne rodzicielstwo

Czynniki chroniące:

- dobra atmosfera w szkole,
- uczniowie czują się w szkole bezpiecznie,
- uczniowie zwracają uwagę na otoczenie i obce osoby znajdujące się w otoczeniu (zgłaszają swoje niepokoje związane z obcą osobą),
- brak anonimowości w szkole,
- sukcesy uczniów,
- działania integrujące w szkole – dodatkowe zajęcia integracyjne po lekcjach

- dobra współpraca ze środowiskiem rodzinnym,
- silna więź emocjonalna dziecka z rodzicami,
- zdecydowany brak akceptacji dla przemocy,
- współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną,
- obecność w szkole specjalistów (terapeuta pedagogiczny, pedagog, logopeda, psycholog),
- wypracowane procedury bezpieczeństwa,
- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych
- wolontariat
- Program UPRIGHT, Bezpieczna Szkoła w Gminie Kobierzyce,
- Realizacja Programów Grantowych
- Postępowanie zgodnie z Polityką Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem

IV. AKTY PRAWNE

1. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997r. ; nr 78; poz. 483)
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r., poz. 59)
5. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
6. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1189)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2016r., poz. 895)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017r., poz. 356)
9. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006r. Nr 7 poz. 47 i 48; Dz. U. z 2006r Nr 66 poz. 469; Nr 120 poz. 826)

10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015r., poz. 1249)
11. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231; Dz. U. z 2007r.Nr 70, poz. 473)
12. Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008r. (Dz. U. z 2008r. Nr 180 poz. 1108). Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr 111, poz. 535; z późniejszymi zmianami - Dz.U. Nr 113, poz. 731 z 1997 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.)
13. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity: Dz.U. Nr 10. z 1996 r., poz. 55 z późniejszymi zmianami; tekst jednolity: Dz. U. z 2017r. poz. 957)
14. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 180,oz. 1493)
15. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami)
16. Narodowy Program Zdrowia (NPZ) na lata 2016 – 2020 w zakresie celu operacyjnego nr 2 „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”, w którym się mieszczą: Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Krajowy Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
17. Wytyczne przeciwepidemiczne Głównego Inspektora Sanitarnego z 2 lipca br. dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych,
18. Wytyczne GIS, MZ i MEN dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1września 2020 roku

17. Statut szkoły

V. WIZJA SZKOŁY

Jesteśmy Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Tyńcu Małym, szkołą publiczną, działającą na rzecz kształcenia i wychowania dzieci.

Nasza placówka jest realizacją marzeń naszego patrona Tadeusza Mazowieckiego.

Zgodnie z tym, nasz główny cel to kształcenie i wychowanie w duchu **DOBRA, PIĘKNA I PRAWDY**.

Jesteśmy bezpieczną i przyjazną dla uczniów szkołą, w której:

- wyrównujemy szanse edukacyjne poprzez indywidualizację procesu nauczania i wychowania;
- stosujemy skuteczne metody pracy dydaktycznej z wykorzystaniem ich różnorodnych form (metody aktywne, projekty, eksperymenty);
- zapewniamy wszechstronny rozwój ucznia pełnosprawnego i niepełnosprawnego;
- wspieramy uczniów w rozpoznawaniu predyspozycji i określaniu drogi ich dalszej edukacji;
- kształtujemy pozytywne postawy społeczne i przygotowujemy uczniów do pełnienia różnych ról społecznych;
- tworzymy życzliwy i przyjazny klimat;
- zapewniamy uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego;

VI. MISJA SZKOŁY

W szkole przyjaznej uczniowi chcemy kształtować człowieka ciekawego świata, twórczego i odpowiedzialnego.

Uczniowie naszej szkoły mają możliwość rozwoju we wszystkich sferach osobowości. Przygotowują się do wypełniania obowiązków rodzinnych i społecznych w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji i sprawiedliwości. Wartościami nadrzędnymi, przyjętymi w naszej szkole, są szacunek do drugiego człowieka, odpowiedzialność za siebie i innych oraz tworzenie wspólnoty uczniów, nauczycieli i rodziców wynikającej ze współpracy i wzajemnego zaufania.

I. CEL OGÓLNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

CEL OGÓLNY:

Dbłość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia, tak by w przyszłości mógł wypełniać obowiązki rodzinne i obywatelskie w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

- Promowanie zdrowego stylu życia (sfera fizyczna)
- Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości (sfera emocjonalna i poznawcza)
- Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań (sfera społeczna)
- Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji (sfera aksjologiczna)

SYLWETKA ABSOLWENTA

1. Absolwent szkoły bez większych problemów funkcjonuje w otaczającym go świecie. Łatwo nawiązuje kontakty, ma swój krąg przyjaciół. Odnosi się z szacunkiem do innych ludzi.
2. Jest samodzielny. Orientuje się w otaczającym świecie. Potrafi stawiać sobie cele dotyczące siebie i najbliższych, i je realizować. Korzysta z różnych źródeł wiedzy
3. Jest ciekawy świata, ale też krytyczny. Z dystansem podchodzi do uzyskanych informacji, weryfikuje je, w oparciu o alternatywne źródła wiedzy. Odróżnia fikcje od świata realnego w przekazach medialnych.
4. Jest otwarty. .Dobrze współpracuje w grupie; potrafi dyskutować dostosowując się do obowiązującej formy dyskusji, umie podporządkować się woli większości.
5. Jest odpowiedzialny. Zdaje sobie sprawę z możliwości następstw różnych działań. Potrafi przyznać się do błędu i gotów jest ponosić odpowiedzialność za swoje postępowanie oraz swoje decyzje. W swym działaniu zwraca uwagę na względy bezpieczeństwa. W działaniach zbiorowych wykazuje poczucie współodpowiedzialności za efekty pracy w grupie.
6. Jest rozważny. Potrafi przewidywać zagrożenia także w sytuacjach nowych i modyfikuje swoje zachowanie w ich przewidywaniu.
7. Jest prawy. Rozróżnia dobre i złe uczynki w oparciu o system wartości własny i obowiązujący w jego otoczeniu. Umie stopniować oceny moralne .
8. Jest tolerancyjny. Ze zrozumieniem traktuje różnice wynikające z niejednakowych możliwości, motywacji oraz odmienności kulturowej różnych ludzi
9. Jest rzetelny i punktualny. Dotrzymuje obietnic i zobowiązań, a także terminów.

STRATEGIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNA SZKOŁY I PLACÓWKI

STRATEGIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNA SZKOŁY I PLACÓWKI			
Czynniki ryzyka wynikające z analizy ankiet przeprowadzonej wśród uczniów	Rekomendacje	Czynniki chroniące wynikające z analizy ankiet przeprowadzonej wśród uczniów	Rekomendacje
Z ankiet wynika, że nasi uczniowie raczej czują się bezpieczni w naszej szkole. Bardzo duża ilość ankietowanych uczniów twierdzi, że ma w szkole bliską osobę, której może zaufać. Bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne uczniów. - zaburzone relacje szkolne	Dostarczenie rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły aktualnej wiedzy o: zagrożeniach związanych ze skutkami depresji, PTSD, oraz innych przejawach złego samopoczucia	91% uczniów twierdzi w ankietach anonimowych, że czuje się bezpiecznie w szkole, 77 % uczniów jest zadowolonych z relacji w klasie, 90% uczniów ma w szkole osobę, której można zaufać	Wspieranie indywidualnego potencjału uczniów, stanowiących istotną bazę w budowaniu pozytywnych relacji, dobrego klimatu szkoły. Budowanie dobrej atmosfery, która sprzyja budowaniu pozytywnych relacji i prowadzi do pozytywnych rozwiązań.

- zainteresowania uczniów realizowane w szkole. - wszyscy badani uczniowie korzystają z Internetu 100%	Poszerzenie wiedzy rodziców, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży Zachęcanie, poprzez organizowanie zajęć integracyjnych, do przełamywania zachowań izolujących	- zainteresowania i pasje realizowane w szkole, 40 % uczniów odpowiedziało twierdząco -92% uczniów zadeklarowało znajomość zasad bezpiecznego korzystania z internetu, -87% respondentów zna konsekwencje cyberprzemoc -10% mniej niż 1 godz.poświęca czasu mediom -45% do 2 godz dziennie poświęca czas mediom -45% ponad 3 godz dziennie poświęca czasu mediom	Zorganizowanie „sieci wsparcia uczniowskiego” przez SU Organizowanie wspólnych wyjść, wycieczek, obchodzenie urodzin itd.
--	--	--	---

Doświadczasz smutku i przygnębienia.... Wyniki pokazują, że większość uczniów nie odczuwa częstego smutku, to jednak prawie połowa zmaga się z obniżonym nastrojem Doświadczanie lęku lub strachu w ciągu dnia? Wyniki sugerują, że dla zdecydowanej większości uczniów lęk nie jest codziennym problemem, to jednak pewna grupa zmaga się z tego typu doświadczeniem.	Zorganizowanie zajęć dla uczniów kl. IV – VIII w ramach godzin wychowawczych nt. „Umiejętność radzenia sobie ze stresem” „Jak nawiązywać zdrowe relacje rówieśnicze” „Jak budować pozytywny obraz siebie” „Jestem kumplem” „Mój wolny czas”	-58% respondentów odpowiedziało, że nie doświadcza smutku i przygnębienia, -42% zadeklarowało, że te stany zdarzają się często -82% odpowiedziało, że nie odpowiedziało doświadcza lęków, -18% odpowiedziało twierdząc na to pytanie	Zwrócenie uwagi na dobrostan uczniów, rozmowy z psychologiem, z pedagogiem, wychowawcą Zajęcia relaksacyjne, nauka radzenia sobie ze stresem i lękiem
Uczniowie potrafią udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, znają numery alarmowe,	Dla każdej klasy organizowane są zajęcia z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	-83% udzieliło odpowiedzi twierdzącej	Szkolenia z udzielania pierwszej pomocy prowadzone przez Ratowników Medycznych, pielęgniarkę szkolną
Zachęcanie do palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków, dopalaczy i innych używek	Zorganizowanie spotkań z policją, pogadanki na lekcjach wychowawczych, Edukowanie rodziców	-87% respondentów odpowiedziało, że nie spotkało się z zachęcaniem do używek, nie dostrzega w swoim środowisku	Rozmowy z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą. Edukowanie rodziców.

		zachowań związanych ze spożywaniem środków psychoaktywnych -13% przyznało, że zetknęło się z taką sytuacją	
Doświadczenie hejtu ze strony rówieśników	Zorganizowanie projektu :Tydzień pod hasłem STOP Cyberprzemocy i Hejtowi. Pogadanki z policją, pedagogiem, psychologiem	-76 % respondentów nie doświadcza hejtu ze strony rówieśników, -24% uczniów spotyka się z przejawami hejtu w środowisku szkolnym	Rozmowy z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą. Edukowanie rodziców.
Znajomość zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia	Programy edukacyjne z zakresu samoobrony, profilaktyki przemocy	-77% respondentów deklaruje posiadanie umiejętności reagowania w sytuacji zagrażającej zdrowiu i życiu -13% nie czuje przygotowania do takiej reakcji	Zajęcia z policją
Zgłaszanie trudnych sytuacji, których świadkiem jest uczeń	Wsparcie informacyjne, szkolenia,	-89% zadeklarowało, że wiedzą jak reagować i zgłaszać trudne sytuacje, -11% przyznało ,że nie posiada takiej wiedzy	Zajęcia z edukatorami zewnętrznymi, pedagog, psycholog, wychowawca

CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOLNE

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Tyńcu Małym im. Tadeusza Mazowieckiego ma swego patrona, logo, sztandar i hymn szkoły.

Na stałe imprezy szkolne składają się:

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego
- pasowanie na ucznia klasy pierwszej szkoły podstawowej
- Dzień Edukacji Narodowej
- akcja Sprzątanie Świata
- Święto Niepodległości
- kiermasz świąteczny
- spotkania wigilijne
- zabawa karnawałowa
- święto patrona szkoły
- Święto Konstytucji 3 Maja
- Dzień Dziecka
- Tydzień pod hasłem: STOP CYBERPRZEMOCY
- Tydzień bezpieczeństwa – pierwsza pomoc przedmedyczna.
- Zakończenie roku szkolnego

TRYB POSTĘPOWANIA W TRUDNYCH SYTUACJACH

Procedura reagowania wobec sprawcy cyberprzemocy

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa jest jednym z fundamentalnych zadań szkoły. Z tego powodu placówka szkolna stworzyła procedury w celu poprawy bezpieczeństwa uczniów placówki oraz zapewnienia dzieciom doświadczającym cyberprzemocy efektywnej ochrony i wsparcia, jak także zmiany postawy sprawców i świadków przemocy.

Ważne jest:

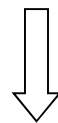
- wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za podjęcie działań w przypadku pojawienia się zjawiska cyberprzemocy,
- podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy (procedura nie będzie wówczas tylko „martwym” zapisem w dokumentach szkolnych).

Etapy procedury

UJAWNIENIE PRZYPADKU CYBERPRZEMOCY

Ujawnienie przypadku cyberprzemocy, może pochodzić z różnych źródeł. Zdarzenie może zostać zgłoszone przez ofiarę przemocy elektronicznej, ucznia, nauczycieli, wychowawców, rodziców, opiekunów bądź każdej innej osoby małoletniej i dorosłej, która wie o zdarzeniu.

Warunkiem powodzenia tej fazy działania jest właściwe zaplanowanie oraz przeprowadzenie działań przygotowawczych tj. informowanie uczniów, pedagogów oraz opiekunów dzieci o nowych procedurach lub ich zmianach, zapewnienie anonimowości osobie informującej o zdarzeniu oraz zaznajomienie z tematyką problemu. Warto aby nauczyciele i opiekunowie uczniów stale podkreślali jak wielką wartością dodaną jest niepozostawanie obojętnym na krzywdę innych ludzi.

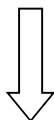
USTALENIE OKOLICZNOŚCI ZDARZENIA

- Wszystkie zgłoszenia przypadków cyberprzemocy podlegają dokładnej i rzetelnej analizie;
- Psycholog bądź pedagog szkolny we współpracy z wychowawcą oraz dyrekcją szkoły podchodzą indywidualnie do każdego zgłoszonego przypadku przemocy, dokonując szczegółowej analizy zdarzenia i planują kolejne kroki działania;
- W sytuacji gdy o zdarzeniu dowiedział się nauczyciel nie będący wychowawcą danego ucznia bądź uczniów, zobligowany jest do niezwłocznego powiadomienia właściwego wychowawcy, psychologa, pedagoga bądź dyrekcję szkoły;
- Konieczne jest ustalenie okoliczności i form zdarzenia oraz środków przekazu, jakie zostały użyte;
- Warto zaangażować do współpracy nauczyciela informatyki. Pomoże on zabezpieczyć dowody na zaistnienie zdarzenia oraz ustalić tożsamość sprawcy lub sprawców cyberprzemocy.

Warunkiem powodzenia tej fazy działania jest odpowiednie zebranie oraz zabezpieczenie dowodów przemocy – wszystkie dowody powinny być zarejestrowane/zapisane. W przypadku gdy dowód znajduje się na:

- *telefonie komórkowym – nie należy kasować wiadomości, przesyłanych zdjęć, filmów czy innych śladów zaistniałej działalności. Jeśli to możliwe, warto również nagrywać połączenia głosowe na dyktafon bądź aplikacje mobilne stworzone do tego celu;*
- *komunikatorze internetowym, portalu społecznościowym – wiele serwisów umożliwia zapisywanie wiadomości w archiwum systemu. Warto jednak skopiować daną informację, zapisać ją w edytorze tekstowym a następnie wydrukować;*
- *czaty internetowe – nie umożliwiają zapisywania treści, dlatego niezwykle istotne jest skopiowanie, a następnie zapisanie i wydrukowanie całej wiadomości. W celu skopiowania tego, co jest widoczne na ekranie należy wykonać zrzut z ekranu (wciśnij klawisze „Prt Scr”, a następnie przejść do dowolnego edytora tekstowego/graficznego i wkleić obraz używając klawiszy „Ctrl” + „V”). Ważne jest aby zapisać na dysku oraz wydrukować stworzony plik;*

- *strony www – nie są one naszą własnością, dlatego ich treść może być na bieżąco modyfikowana lub całkowicie zmieniana. Aby uniknąć stracenia danych konieczne jest zastosowanie procedury opisanej w punkcie poprzednim;*
- *e-mail – należy przesłać całą wiadomość do nauczyciela zajmującego się tą sprawą bądź do innej zaufanej osoby dorosłej. Niezwykle istotne jest, aby w treści maila czy wydruku znajdowała się wiadomość o nadawcy oraz godzinie wysłania wiadomości.*

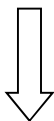
USTALENIE SPRAWCY

Przestrzeganie powyższych zasad usprawnia znalezienie sprawcy zdarzenia.

Sprawcą cyberprzemocy jest często osoba niedowartościowana, mająca problem z własną samooceną. Młody człowiek o takim rysie osobowościowym potrzebuje uwagi innych ludzi, bycia zauważonym, docenionym, z tego powodu podejmuje się działań, które zwrócą na niego uwagę. Dodatkowo wielu użytkowników Internetu jest przekonana o swojej anonimowości w sieci, a przez to o niekaralności swoich czynów wykonanych za pośrednictwem mediów. Jak pokazuje praktyka, specjaliści nie mają problemu z identyfikacją większości sprawców.

Sprawcy często starają się zabezpieczyć przed zidentyfikowaniem. W tym celu kradną tożsamość innych osób. W takiej sytuacji należy skontaktować się z operatorem (w przypadku telefonii) czy usługodawcą z prośbą o wydanie informacji o sprawcy zdarzenia. Należy pamiętać, że takie informacje udzielane są jedynie policji. Do podjęcia w/w działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

JAK REAGOWAĆ WOBEC SPRAWCY CYBERPRZEMOCY UCZNIĄ

Celem rozmowy ma być ustalenie stanu faktycznego zdarzenia, wspólna analiza przyczyn, próba rozwiązania sytuacji konfliktowej oraz wypracowanie nowej postawy wobec swoich kolegów i koleżanek

- jeśli w toku rozmowy okaże się, że w zdarzeniu brała udział większa liczba uczniów placówki, bądź uczestniczyli oni w charakterze świadka, szkoła zobligowana jest do podjęcia rozmowy z każdą ze wskazanych lub podejrzanych o współudział osób;
 - szkoła w jasny i konkretny sposób sygnalizuje, że nie akceptuje żadnych form przemocy;
- placówka oświatowa informuje o konsekwencjach regulaminowych, z jakimi spotka się sprawca zdarzenia oraz o ewentualnych formach rekompensaty poniesionych przez osobę zaatakowaną strat;
 - sprawca zdarzenia zostaje zobligowany do zaprzestania swojego procederu oraz usunięcia zamieszczonych treści;
- sprawca zostaje również poinformowany, z jakimi dalszymi konsekwencjami oraz działaniami prawnymi spotka się, jeśli nie wyrazi zgody na współpracę, nie zaprzestanie swoich działań bądź je powtórzy;
 - nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

Powiadomienia rodziców lub prawnych opiekunów sprawcy przemocy

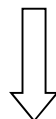
- szkoła informuje opiekunów dziecka o zdarzeniu, o podjętych krokach zaradczych oraz o konsekwencjach dyscyplinarnych, jakie zostaną podjęte wobec ucznia-sprawcy;
- szkoła we współpracy z rodzicami wypracowuje model dalszego funkcjonowania ucznia w placówce szkolnej. Należy jasno określić, jakie zachowania nie będą akceptowalne i jakie zostaną wysunięte konsekwencje, gdy do nich dojdzie.

•

Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną sprawcy

- za zgodą rodziców należy zagwarantować sprawcy stałą i cykliczną pomoc psychologiczno-pedagogiczną;
- podczas sesji konieczna jest praca nad zrozumieniem swojego zachowania oraz nauki nowego prospołecznego podejścia.

Warunkiem powodzenia tej fazy działania jest nawiązanie pełnej współpracy z opiekunami ucznia bądź uczniów zaangażowanych w cyberprzemoc oraz chęć zmiany swojego nastawienia przez samego sprawcę.

W JAKI SPOSÓB POMÓC OFIERZE CYBERPRZEMOCY

Objęcie pomocą psychologiczną ofiary cyberprzemocy

Podobnie jak w sytuacji innych form przemocowych, ofiara cyberprzemocy potrzebuje przede wszystkim wsparcia emocjonalnego ze strony osób dorosłych. Pokrzywdzony musi również być świadomy, że szkoła oraz najbliższe dziecku osoby dorosłe podjęły odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu oraz doceniają i uważają, że dziecko bardzo dobrze zrobiło, informując o sytuacji przemocowej.

Wspierając dziecko należy uświadamiać je, że nikt nie ma prawa zachowywać się w sposób przemocowy wobec drugiej osoby, a szkoła nie akceptuje żadnych przejawów agresji. Młodzi ludzie często czują zażenowanie, strach, lęk, skrzępowanie, wstyd, smutek, poniżenie, przerażenie, poczucie winy – należy być przygotowanym na takie odczucia, wykazać empatyczną postawę i umożliwić wyrażanie uczuć dzieciom.

Interwencja kryzysowa

W momencie dowiedzenia się o zdarzeniu cyberprzemocy, osoby dorosłe powinny podjąć działania w formie interwencji kryzysowej. Uczeń potrzebuje porady, wskazówki, a bardzo często tzw. „prowadzenia za rękę” w podejmowanych działaniach.

Aby nie dopuścić do eskalacji problemu, należy wzmocnić poczucie bezpieczeństwa u ofiary zdarzenia oraz wskazać, jakie działania należy podjąć, a czego unikać:

Wśród porad, które należy przekazać młodemu człowiekowi nie może zabraknąć informacji aby:

- nie utrzymywać kontaktu ze sprawcą zdarzenia,
- nie kasować dowodów cyberprzemocy (wiadomości SMS, MMS, e-maile, zdjęcia, filmy, komunikatory, fora internetowe itp.),
- wprowadzić dodatkowe zabezpieczenia na komputerze oraz zmienić dane i hasła w miejscach gdzie są one wymagane i/lub widoczne.

Po zakończeniu interwencji należy monitorować omawiany wskaźnik, aby mieć pewność, że działania krzywdzące faktycznie zostały zaniechane a efekt ich prowadzenia usunięty. Należy poinformować ofiarę, sprawcę oraz wszystkie zainteresowane osoby jakie działania zostają podjęte.

załącznik nr 1 Procedury organizacji udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Tyńcu Małym

Załącznik nr 2 Standardy ochrony małoletnich

Załącznik nr 3 Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Tyńcu Małym

UCHWALENIE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY I PLACÓWKI

Czynność ta należy do kompetencji rady rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną, o czym mówi ustawa *Prawo oświatowe*.

Art. 26. 3. Jeżeli rada rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego nie uzyska porozumienia z radą pedagogiczną w sprawie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, program ten ustala dyrektor szkoły lub placówki w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny. Program ustalony przez dyrektora szkoły lub placówki obowiązuje do czasu uchwalenia programu przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną.

4. W szkołach i placówkach, w których nie tworzy się rad rodziców, program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, uchwała rada pedagogiczna.

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH
skierowanych do uczniów i rodziców w roku szkolnym 2025/2026.

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Sfera fizyczna			
Cel szczegółowy PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA			
Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych oraz higienę ciała i umysłu.	Prowadzenie zajęć z wychowawcą, lekcje wychowania do życia w rodzinie,	cały rok	wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, pedagog, psycholog szkolny
Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się.	Zajęcia z wychowawcą o tematyce niebezpieczeństw związanych z używaniem środków psychoaktywnych i stymulujących (lekcja dotycząca szkodliwego wpływu substancji psychoaktywnych i stymulujących na organizm).	według rozkładów zajęć z wychowawcą	Wychowawcy
	Pogadanka dotycząca zdrowych nawyków żywieniowych zapobiegających nadwadze oraz chorobom cywilizacyjnym.	według rozkładów zajęć z wychowawcą	Wychowawcy
Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, planowanie racjonalnego i aktywnego spędzania czasu wolnego.	Zajęcia z wychowawcą nt. „W zdrowym ciele – zdrowy duch” poruszające tematykę aktywności psychoruchowej i jej wpływu na rozwój i zdrowie człowieka.	według rozkładów zajęć z wychowawcą	Wychowawcy Nauczyciele wf
	Organizacja Dnia Wiosny	marzec	Samorząd uczniowski Wychowawcy
	Akcja profilaktyki uzależnień w formie przygotowania gabloty z plakatami	cały rok	Pielęgniarka szkolna,

	i materiałami profilaktycznymi		psycholog, pedagog, wychowawcy, samorządy klasowe
	Uczestnictwo w wycieczkach turystyczno-krajoznawczych i tematycznych.	według kart i harmonogramów wycieczek (terminy dopasowane do rozwoju sytuacji epidemicznej)	Wychowawcy klas Nauczyciele WF
	Promowanie zdrowia	Cały rok	Pielęgniarka szkolna Wychowawcy
Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania zainteresowań i uzdolnień jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie fizyczne i psychiczne.	Udział uczniów w zajęciach wychowania fizycznego	cały rok	Nauczyciele WF
	Udział w zawodach i turniejach sportowych	według harmonogramu poszczególnych imprez	Nauczyciele WF Wychowawcy klas Uczniowie
Upowszechnianie wiedzy proekologicznej oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń środowiska.	Prowadzenie zajęć z wychowawcą, lekcji, biologii nt. „EKO jest OK”.	według rozkładów zajęć z wychowawcą	Wychowawcy, nauczyciele biologii
	Przeprowadzenie lekcji dotyczących przyczyn i skutków degradacji środowiska oraz sposobów jego ochrony (smog, zanieczyszczenia wód, odpady i ich segregacja, susza, klęski żywiołowe, efekt cieplarniany etc.)	według rozkładów zajęć z wychowawcą	Wychowawcy, nauczyciele biologii

	SFERA EMOCJONALNA		
Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach sukcesu i porażki.	Udział w konkursach profilaktycznych . Propagowanie zasad fair play podczas rozgrywek i zawodów sportowych.	wg harmonogramu	wszyscy nauczyciele
	Zajęcia z psychologiem lub wychowawcą o tematyce efektywnego uczenia się i dostosowania do różnych sytuacji życiowych.	według rozkładów zajęć z wychowawcą	Psycholog, wychowawcy
Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu i sposobów radzenia sobie z nim. Przeciwdziałanie depresji, PTSD	Pogadanki z psychologiem nt. „Stres w moim życiu” Dostarczenie rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły aktualnej wiedzy o: -zagrożeniach związanych ze skutkami depresji, PTSD, oraz innych przejawach złego samopoczucia	według rozkładów zajęć z wychowawcą psycholog, pracownicy PPP	Psycholog pedagog
	Organizowanie wspólnych wyjść, wycieczek, obchodzenie urodzin.	Psycholog, pedagog wychowawca	
	Zachęcanie, poprzez organizowanie zajęć integracyjnych, do przełamywania zachowań izolujących	Wychowawca psycholog	
Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, świadomości mocnych	Zajęcia z wychowawcą i psychologiem nt. samoakceptacji, poczucia własnej wartości	według rozkładów zajęć z wychowawcą	Wychowawcy, psycholog

stron, akceptacji ograniczeń i niedoskonałości.			
Doradztwo zawodowe – kształtowanie postawy świadomego wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej i planowanie kariery.	Zajęcia o tematyce związanej z wyborem ścieżki edukacyjno- zawodowej w oparciu o predyspozycje i zainteresowania uczniów.	Cały rok	doradca zawodowy szkolny doradca zawodowy

Sfera psychiczna			
WSPIERANIE INDYWIDUALNEGO ROZWOJU UCZNIĄ, STOSOWANIE DO JEGO POTRZEB I MOŻLIWOŚCI			
Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa, rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy poszkodowanym	Zapoznanie uczniów i egzekwowanie regulaminów i zarządzeń obowiązujących w szkole mających na celu zapewnienie uczniom bezpieczeństwa. Zwrócenie szczególnej uwagi na sytuację epidemiologiczną i przestrzeganie zaleceń w tym zakresie.	wrzesień cały rok	Wychowawcy Rada Pedagogiczna Pracownicy administracyjni i porządkowi.
	Zapoznanie się z dokumentem: „Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem”	Wrzesień	Wychowawcy, psycholog pedagog
	Zajęcia wychowawcze nt. „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje” „Bezpieczna szkoła w Gminie Kobierzyce”.	styczeń czerwiec	Wychowawcy klas
	Przeprowadzenie próbnej ewakuacji i alarmu przeciwpożarowego.	wrzesień-październik	Wychowawcy Dyrekcja szkoły
	Prowadzenie zajęć z wychowawcą i pielęgniarką na temat zasad udzielania pierwszej pomocy.	cały rok	Wychowawcy, pielęgniarka szkolna, ratownicy medyczni.
	Eksponowanie na gazetkach numerów alarmowych oraz informacji o osobach i instytucjach, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacjach zagrożenia i kryzysowych.	cały rok	Psycholog Pedagog
	Prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych z uwzględnieniem przygotowania do życia w rodzinie i problemów współczesnej młodzieży.	cały rok	Pedagog, Psycholog, nauczyciel WDŻ.

Rozwijanie kompetencji cyfrowych przy jednoczesnym uświadamianiu zagrożeń związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych	Pogadanki nt: Bezpieczeństwo w sieci.	Cały rok	Nauczyciele informatyki Wychowawcy
	Konsultacje, pogadanki na temat: uzależnienia od cyberprzestrzeni, cyberbullyingu, stalkingu, mowy nienawiści w sieci, ochrony danych osobowych, świadomego korzystania ze środków masowego przekazu, w tym telefonów komórkowych, bankowości elektronicznej, portali społecznościowych. Tydzień pod hasłem: STOP CYBERPRZEMOCY	według rozkładów zajęć z wychowawcą i planu pracy psychologa szkolnego.	Psycholog, Pedagog, Wychowawcy, Informatyk
Kształtowanie świadomości uczniów na temat uzależnień i zagrożeń z nimi związanych	Zajęcia związane z tematyką uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych	według rozkładów zajęć z wychowawcą i planu pracy psychologa szkolnego.	Psycholog, Pedagog, Wychowawcy, pielęgniarka, zaproszeni specjaliści
	Zajęcia/rozmowy podnoszące świadomość uczniów nt. szkodliwości e-papierosów i innych nowych środków mogących zawierać substancje niebezpieczne (np. nieodurzająca marihuana itp.)	według rozkładów zajęć z wychowawcą i planu pracy psychologa szkolnego.	wychowawcy
	Zajęcia dla rodziców związane z tematyką uzależnień wśród młodzieży szkolnej.	według harmonogramów spotkań i zebrań z rodzicami.	wychowawcy
Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów	Prowadzenie zajęć nt. sposobów skutecznego rozwiązywania konfliktów i współpracy w grupie.	według rozkładów zajęć z wychowawcą i planu pracy psychologa szkolnego.	wychowawcy psycholog
	Spotkanie z mediatorem	wg potrzeb	Psycholog Pedagog

Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Zapobieganie wzajemnej agresji i mowie nienawiści.	Tworzenie w szkole atmosfery sprzyjającej otwartości i przyzwolenia na dyskusję w relacjach z uczniami, rodzicami, nauczycielami i całą społecznością szkolną.	cały rok	Wszyscy pracownicy szkoły
	Organizacja Szkolnych Walentynek- poczta walentynkowa	luty	Samorząd uczniowski

Sfera społeczna			
KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNYCH POSTAW SPOŁECZNYCH I PROMOWANIE BEZPIECZNYCH ZACHOWAŃ			
Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy - wolontariat	Prowadzenie zajęć z wychowawcą propagujących idee wolontariatu	według rozkładów zajęć z wychowawcą	Małgorzata Przewłocka Anna Lechowska Izabela Michalczyk
	Akcje charytatywne i wsparcie imprez i inicjatyw fundacji, stowarzyszeń itp. przy udziale Samorządu Uczniowskiego, wychowawców oraz innych nauczycieli – np. „Pola nadziei” itp.	cały rok	Samorząd uczniowski, nauczyciele, wychowawcy
	Wsparcie Schroniska dla bezdomnych zwierząt: zbiórka karmy i innych artykułów dla zwierząt.	listopad styczeń	wychowawcy
Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, autoprezentacji, kompetencji społecznych. Wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów w sposób szanujący innych.			
	Wybory samorządów klasowych	wrzesień	wychowawcy
	Kampania wyborcza kandydatów na opiekuna i przewodniczącego SU, demokratyczne wybory	wrzesień	Opiekun samorządu Samorząd uczniowski
	Organizacja przez SU konkursów, o różnorodnej tematyce, imprez i uroczystości	cały rok	Samorząd uczniowski opiekun SU
	Spotkania Samorządu Uczniowskiego z Dyrektorem szkoły	wg potrzeb	Dyrekcja szkoły, Samorząd uczniowski

Odpowiedzialne budowanie relacji koleżeńskich, stosowanie się do obowiązujących reguł	Zajęcia z wychowawcą i zawarcie i przestrzeganie kontraktu klasowego	wrzesień - październik	Wychowawcy,
	Prowadzenie szkolnej „anonymowej skrzynki na sygnały”	cały rok	Dyrekcja Rada Pedagogiczna
	Zajęcia z wychowawcą i rodzicami nt. aktów prawnych obowiązujących w szkole	wrzesień - październik	Wychowawcy
Doskonalenie umiejętności z zakresu TUS -u (treningu umiejętności społecznych), a w szczegółowości:	<u>umiejętności prospołecznych :</u> ➤ Kontakt wzrokowy ➤ Dystans fizyczny ➤ Słuchanie ➤ Rozpoczynanie i prowadzenie rozmowy ➤ Przedstawianie siebie i innych osób ➤ Zadawanie pytań ➤ Dziękowanie ➤ Prośzenie o pomoc ➤ Przepraszanie <u>- umiejętności emocjonalnych:</u> ➤ Rozpoznawanie i nazywanie uczuć ➤ Wyrażanie uczuć ➤ Rozpoznawanie uczuć innych osób - cykliczne spotkania warsztatowe - modelowanie - odgrywanie ról - informacje zwrotne - gry i zabawy - krąg przyjaciół	Wg potrzeb	trenerzy TUS
Inspirowanie do aktywności twórczej i twórczego myślenia.	Propozycje funkcjonowania kół zainteresowań - sportowo – turystyczne - kultury anglosaskiej	cały rok według potrzeb	Opiekunowie kół zainteresowań,

Samorealizacja poprzez twórcze działanie. Kształtowanie postawy przedsiębiorczości.	- plastyczne - historyczne		OHP
	Aktywny udział w uroczystościach szkolnych i konkursach:	cały rok	Nauczyciele wg harmonogramu
	Konkursy biblioteczne.	cały rok	Pracownik biblioteki
	Szkolny konkurs na kartkę świąteczną w języku angielskim i niemieckim.	grudzień	Nauczyciele języków obcych
	Jasełka szkolne	grudzień	Katecheta, nauczyciele przedmiotów humanistycznych
	Szkolny Konkurs Wiedzy o Unii Europejskiej.	kwiecień	Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie i historii
	Szkolny konkurs talentów.	marzec	Nauczyciele muzyki, wychowawcy
	Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego. (Wielkie Szkolne Dyktando)	luty	Nauczyciele języka polskiego
	Konkurs plastyczny „Świat wokół nas”	wrzesień-październik	Wychowawcy
Strefa aksjologiczna			
Kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości i tożsamości narodowej			
Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia	Pogadanki z wychowawcą, nauczycielami na temat sfery motywacyjnej, inspirowanie do osiągania sukcesów i przygotowanie do radzenia sobie z niepowodzeniami.	cały rok	Wychowawcy, nauczyciele

	Organizowanie pomocy uczniom z trudnościami w nauce w oparciu o diagnozę oraz analizę orzeczeń i opinii z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych.	cały rok według potrzeb	Dyrekcja, psycholog, pedagog, wychowawcy, nauczyciele.
	Organizacja wyjazdów uczniów na zajęcia/wykłady/warsztaty organizowane przez ośrodki naukowe/uczelnie wyższe. – zajęcia czytelnicze	cały rok według potrzeb	Wychowawcy, nauczyciele języka polskiego.
Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze	Organizowanie imprez o tematyce ukulturalniającej, wyjazdów do kina, teatru, domów kultury. Wycieczki dostosowane do zapotrzebowania poszczególnych klas.	cały rok według potrzeb według harmonogramów i kart wycieczek.	Wychowawcy, nauczyciele.
Wychowanie do wartości - kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną.	Prowadzenie zajęć o tematyce patriotycznej na lekcjach języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, historii, zajęć z wychowawcą. Upamiętnienie ważnych rocznic i świąt narodowych.	cały rok według kalendarza według uchwał sejmowych RP.	Wychowawcy, nauczyciele wymienionych przedmiotów.
	Organizacja szkolnych mikołajek	grudzień	Samorząd uczniowski
	Organizacja wigilijek klasowych: „Tradycje Świąt Bożego Narodzenia”	grudzień	Wychowawcy
	Uroczystość z okazji Dnia Edukacji Narodowej	14 października	Opiekun Samorządu Uczniowskiego
	Organizacja innych patriotycznych konkursów (np, Dnia Niepodległości, Święta Konstytucji 3 Maja, Szkolny Konkurs Znajomości Polskich Legend, Wojewódzki Konkurs Historyczny Od Solidarności do III Rzeczypospolitej, Wojewódzki Konkurs Losy Polaków na Kresach w latach 1939-1956)	według kalendarza	Nauczyciele przedmiotowi.

